LEEUWARDER COURANT
05 december 2017, pag. 28

SULT doet er nog altijd toe

Wie bang is, kan in de aanval gaan als een havik of ervandoor gaan als een haas. *Hauken & Hazzen* van SULT gaat over angst.

SULT speelt *Hauken & Hazzen*, een stuk over angst. FOTO NIELS DE VRIES

SIETSE DE VRIES

Het Súdwesthoeke Lokaasje Teater bestond vorig jaar twintig jaar. Waar menig theatergezelschap zo'n moment aangrijpt om uit te pakken met een grote voorstelling-extra-speciaal heeft SULT gekozen voor een moment van bezinning.

Het gezelschap heeft in die twintig jaar een grote verscheidenheid aan voorstellingen op een even grote verscheidenheid aan locaties gespeeld, van *De Bloedbrulloft* fan Federico Garcia Lorca in een boerderij bij Skarl tot *Redbad* van Eric Hoekstra op het Suderstrân bij Stavoren. Na twintig jaar was volgens artistiek leider Pieter Stellingwerf het moment aangebroken om zich af te vragen: „Dogge wy der noch ta?"

SULT is opgericht met als doel theater met, voor en tussen de mensen van de theaterarme Zuidwesthoek te maken. Twintig jaar later staat het er met het theater in de eigen regio een stuk beter voor. Theater Sneek is er gekomen en er zijn in de loop der jaren heel wat iepenloftspullen gemaakt buiten SULT om. En dus werd het, vond Pieter Stellingwerf, tijd voor de vraag: „Heakket wat wy meitsje noch wat ta? En: ha wy de enerzjy noch om troch te gean?"

Met zo'n 25 mensen, verdeeld over het bestuur en de vrijwilligers voor de artistieke en de productionele kant van de voorstellingen, hebben ze het er twee keer over gehad. Ze waren het er al gauw over eens dat de energie er nog is en dat de achterban van SULT – publiek en vrijwilligers – te groot is om er zomaar een punt achter te zetten. Toen ze het daarover eens waren, volgde de vraag: als we weer een voorstelling gaan maken, waarover dan? Wat houdt ons zodanig bezig dat we er theater over moeten maken?

Thema's die voorbij kwamen waren werkgelegenheid, leefbaarheid op het platteland, klimaat, windmolens, duurzaamheid, alles wat zoveel urgentie heeft dat de kranten er al geruime tijd mee vol staan. Een woord wat echter ook viel, was: angst.

Pieter Stellingwerf weet nog dat het de jonge theatermaker Rombe Gabe Draaijer was, die kort na een aanslag door geradicaliseerde moslims zei: „Ik rin no oars oer it stasjon as earder."

Zo'n aanslag is ver weg; de kans dat iets soortgelijks het komende jaar in Hemelum of Hindeloopen gebeurt, is klein. Tegelijkertijd brak in Rijs de discussie los over de mogelijke komst van een groot asielzoekerscentrum naar het kleine dorp. En werd er in Balk een burgerwacht opgericht nadat een paar meisjes waren lastig gevallen door asielzoekers. Stellingwerf: „Doe't ik dat hearde, tocht ik: apart, want as in pear Koudumers in famke yn Balk lestich falle, rjochtsje se net in boargerwacht op."

Angst dus. Om iets meer te leren over wat angst is, nodigde SULT een sociaal psycholoog uit voor een lezing over het verschijnsel. Stellingwerf: „Dy fertelde dat radikalisearring en de Jihad yn wêze neat mei elkoar te meitsjen hawwe. Radikalisearring fynt plak as minsken útsletten wurde fan de groep dêr't se by hearre wolle. Om de situaasje dêr't se yn ferkeare te trochbrekken, fertoane se soms ekstreem gedrach, radikalisearje se. Dat jildt foar alle minsken, net allinne foar moslims."

Waar moet je in de Zuidwesthoek van Friesland bang voor zijn?

Waar moet je in de Zuidwesthoek van Friesland bang voor zijn? Wat doen mensen als ze een probleem vrezen? Eropaf gaan als een havik of wegrennen als een haas? Daarmee hadden ze al vast een titel voor het stuk: *Hauken & Hazzen*.

De uit Berltsum afkomstige toneelschrijver Robert van Dijk werd gevraagd het stuk te schrijven op basis van improvisaties van de spelers. Van Dijk is twee keer bij de improvisatiesessies van SULT geweest en heeft mede op grond daarvan zijn stuk geschreven.

Hij heeft het de vorm van een aflevering van improvisatieprogramma *De vloer op* gegeven. Twee spelers krijgen opdracht op het thema angst te improviseren, maar na een eerste scène krijgen de improvisaties een eigen dynamiek en lopen de gebeurtenissen steeds verder uit de hand.

Het decor bestaat uit vier witte bestelbusjes. Voor iedereen is al gauw duidelijk dat cabine en laadruimte niet voor niets gescheiden zijn, dat die laadruimtes duistere geheimen bevatten. De donkere man die de omstanders in de busjes vermoeden, wordt zo de metafoor voor de angst van velen in dit tijdsgewricht.

Na afloop van de voorstelling is er telkens een concert van de uit Mali gevluchte asielzoeker en percussionist Bouba Keita en de Friese gitarist Johan Keus.

Hauken & Hazzen, in de regie van Pieter Stellingwerf, wordt gespeeld in de leegstaande hal van het naar Heerenveen verhuisde mechanisatiebedrijf De Blaauw in Hemelum. Donderdag is de première, voor de overige elf voorstellingen zie www.teatergroepsult.nl